

Excursie naar museum Helmantel (De Weem)

Op 25 oktober had de Commissie Cultuur een excursie naar Westeremden georganiseerd, om daar de prachtige schilderijen van Henk Helmantel te bewonderen. De dames kwamen allemaal met eigen vervoer.

Het was een heerlijke zonnige herfstdag.

Om twee uur werden we verwacht.

We werden hartelijk welkom geheten door de heer Henk Helmantel en zijn vrouw Babs.

We kregen uitleg over de Wierde en de Weem.

Tussen Groningen en de Eemshaven ligt het oude wierdedorp Westeremden.

Een wierde is een kunstmatige heuvel, opgeworpen om bij hoog water de voeten droog te houden.

De herbouwde middeleeuwse pastorieboerderij (De Weem) van Henk en Babs Helmantel is nu een museum, met een prachtige tuin er omheen.

In 1912 werd de Weem onbewoonbaar verklaard en kort daarna gesloopt.

Op de plaats van zijn huidige woning werd in 1914 een villa (pastorie) voor de dominee neergezet.

Nadat Helmantel in 1967 hier eigenaar van werd, ontdekte hij in de tuin de fundering van de oude middeleeuwse pastorie, in Groningen een Weem genoemd.

Na enige jaren rijpte het plan om deze oude pastorie weer in oude staat op te bouwen. De herbouw gebeurde in verschillende fasen.

In deze nieuwe pastorie werden vele materialen gebruikt uit de gesloopte Weem, waaronder tienduizend kloosterstenen als fundering.

Het voorhuis van de Weem (voormalige pastorie) werd gebouwd in de dertiende eeuw. Het tussenhuis en de schuur zijn van latere datum.

In de jaren 1974 tot 2004 vond de herbouw in fasen plaats.

Het laatste gedeelte, de vroegere schuur, is nu een riante expositieruimte voor de vaste collectie van zijn eigen werk.

Bij de herbouw in eigen beheer was veel hulp van goede vaklieden en vrijwilligers nodig.

In 2004 werden er ramen aangebracht uit de 16^e eeuw.

De woning kenmerkt de belangstelling van deze schilder voor het verleden.

Helmantel volgde van 1961 tot 1965 de opleiding tot kunstschilder aan de Academie Minerva in Groningen.

Hij werkt meestal op masoniet (watervast hardboard) waarop eerst een vrij exacte potloodschets wordt gemaakt.

Daarover heen komt een dunne laag olieverf als de eerste opzet, die vervolgens moet drogen en dan de tweede laag.

Die laag geeft echt body aan de zaak. Als deze laag droog is dan wordt de zaak verfijnt, overgangen van schaduwen naar licht zodanig te maken dat het optimaal werkt.

De laatste laag is heel transparant, daarin maakt hij gebruik van de

onderliggende lagen.

Hij gebruikt dan veel medium olie met een toefje kleur.

Dat wordt glaceren (glas) genoemd; die laag is heel doorzichtig.

Op die manier verrijk en verdiep je de oppervlakte van de huid van het schilderij.

Helmantel wordt ook wel een fijnschilder genoemd.

Hij laat een groot aantal prachtige schilderijen zien; stillevens en interieurs van Middeleeuwse gebouwen en over de natuur(dieren en fruit).

Hij wordt nog steeds, na (volgend jaar) 50 jaar schilderen, geïnspireerd door de werkelijkheid om hem heen, die hij zorgvuldig rangschikt en door gebouwen die hij uitzoekt vanwege hun architectuur en sfeer.

Ook speelt zijn geloof een belangrijke rol en het licht, vooral het licht uit het noorden.

Na zijn uitleg werden we getraakteerd op koffie met een heerlijk gebakje.

Na de koffie werden we in twee groepen gesplitst.

We mochten een kijkje nemen in het voorhuis wat zeer indrukwekkend was ingericht.

We kregen uitleg over een grote verzameling van de meest uiteenlopende verzamelde kunststukken uit allerlei landen, daterend van de dertiende eeuw en de eeuwen daarna.

Boven hingen allemaal schilderijen van andere beroemde schilders.

We hebben genoten en onze ogen uitgekeken.

De andere groep bleef in de hal bij de prachtige schilderijen en konden

ook een kijkje nemen in de mooie oude Andreaskerk uit de 13^e eeuw.

Een overblijfsel van een romanogotische eenbeukige kerk, wat vroeger een kruiskerk was, met muurschilderingen uit de dertiende tot vijftiende eeuw te zien zijn en de oude graven in de kerkvloer.

Na de rondleiding werden we verwend met een drankje en heerlijke

hapjes. De familie Helmantel werd bedankt door Gea voor de schitterende rondleiding en de verhalen die erbij horen.

Om half vijf keerde iedereen voldaan en goed geïnformeerd terug naar huis.

De commissie werd door de dames bedankt voor de leuke uitstap.

Namens de Commissie Cultuur

Fennie Oostra.

